

בש"פ 713/16 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 713/16

כבוד השופטת ד' ברק-ארז
פלוני

לפני:
העורר:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בנצרת
בשבתו כבית משפט לנוער מיום 26.1.2016 במ"ת
54404-10-15 שניתנה על-ידי כב' השופט א' קולה

עו"ד בדר אלדין אגבאריה

בשם העורר:

עו"ד עמרי כהן

בשם המשיבה:

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית משפט לנוער מיום 26.1.2016 שבה נדחתה בקשתו של העורר לעיון חוזר בהחלטה לעוצרו עד תום ההליכים (מ"ת 54404-10-15, השופט א' קולה).

כתב האישום וההליכים עד כה

2. ביום 27.10.2015 הוגש נגד העורר ונאשם נוסף כתב אישום שנסב על אירוע שבו תכננו לדקור למוות יהודי על רקע העימותים הנוגעים להר הבית ומסגד אל אקצה, אך בסופו של דבר לא מימשו את כוונתם (תפ"ח

עמוד 1

15-10-54379). ביום 4.11.2015 הוגש נגד העורר והנאשם הנוסף כתב אישום מתוקן, המייחס להם את העבירות הבאות: קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499(א)(1) בצירוף סעיף 144 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); החזקת סכין שלא כדין לפי סעיף 186(א) בצירוף סעיף 144 לחוק העונשין; וכן שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין. באופן יותר ספציפי, לפי האמור בכתב האישום המתוקן, בשבוע הראשון של חודש אוקטובר 2015 העורר והנאשם הנוסף, שניהם קטינים, התכוונו לרצוח יהודי בדקירות סכין, אך לא מימשו את כוונתם. בהמשך לכך, ביום 13.10.2015, לאחר שהעורר נחשף לסרטון על מפגע בן 13, הוא חזר והחליט לרצוח יהודי בדקירות סכין, ולשם כך יצר קשר עם הנאשם הנוסף. השניים הצטיידו בסכינים והעורר אף הצטייד בכפפות, והגיעו לאזור "יער בלפור" במגדל העמק. שם הם המתווכחים כדי שיגיע למקום יהודי והם יוכלו לרצוח אותו. תחילה הגיעה למקום משפחה, אך הנמנים עמה חשדו בנאשמים ועזבו את המקום. בהמשך, הגיע למקום יהודי אחר, שהשניים ביקשו לדקור, אך לאחר שהגיעו למקום גם אשתו וילדיו הם החליטו לחזור בהם מאחר שלא רצו לרצוח אותו מול ילדיו. בהמשך, השניים החליטו לחזור לביתם. בהיותם בדרך הם הבחינו באדם נוסף וסברו כי הוא יהודי. הם שוחחו ביניהם מעט על האפשרות לדקור אותו אך במהרה חזרו בהם מכוונתם והחליטו להמשיך בדרכם. בעודם הולכים הבחינה בהם נידת משטרה. כשהעורר והנאשם הנוסף הבחינו בהם השליכו את הסכינים שנשא עמם. השניים נעצרו זמן קצר לאחר מכן.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום המקורי הוגשה נגד העורר והנאשם הנוסף בקשה לעוצרם עד תום ההליכים, ובית המשפט המחוזי (השופט י' בן-חמו) הורה על הזמנת תסקיר מבחן בעניינם, בהתחשב בכך שמדובר בקטינים. המשך הדברים יעסוק בעורר בלבד, שרק עניינו נדון בפני.

4. ביום 4.11.2015 התקיים דיון שבו הסכים בא-כוחו של העורר לקיומן של ראיות לכאורה בעניינו, ובית המשפט המחוזי קבע כי קיימת עילת מעצר של מסוכנות. בית המשפט המחוזי קבע כי המעשים המיוחסים לעורר מלמדים על כך שנשקפת ממנו מסוכנות ברמה הגבוהה ביותר, עד כי קיים ספק אם תסכון חלופת מעצר בעניינו, חרף היותו קטין. תסקיר המעצר בעניינו של העורר המליץ על מעצרו באיזוק אלקטרוני, בפיקוחם של אמו וסבו ובשילוב של פיקוח מטעם שירות המבחן לתקופה של חצי שנה. ביום 19.11.2015 החליט בית המשפט המחוזי לדחות את המלצת שירות המבחן ולעצור את העורר עד תום ההליכים נגדו, לאחר שמצא כי הסדרי הפיקוח שהוצעו אינם מספקים, בעיקר בשל אי-התאמתה של האם, ובשים לב לרקע האידיאולוגי של העבירות. ביום 17.12.2015 דחה בית משפט זה את הערר שהוגש על ההחלטה (בש"פ 8047/15 השופט נ' הנדל).

5. העורר הגיש בקשה לעיון חוזר בהחלטה על מעצרו. הדיון בבקשה זו החל ביום 7.1.2016, ובו הורה בית המשפט המחוזי על הגשת תסקיר משלים בעניינו של העורר. התסקיר המשלים שהוגש התייחס לשלושה מפקחים נוספים – דודתו של העורר, בן זוגה ובנם של השניים, מפקחים שהוכרו על-ידי שירות המבחן כראויים ביותר. יחד עם זאת, בהחלטתו מיום 14.1.2016 החליט בית המשפט המחוזי שלא לקבל את המלצת שירות המבחן. בית המשפט המחוזי קבע כי בן דודו של העורר אינו יכול לשמש כמפקח בשל גילו הצעיר, וכן כי הפיקוח צפוי להטיל עומס משמעותי ביותר על הדודה לאורך שעות ארוכות של היום (בעת שכן זוגה יוצא לעבודתו). בנוסף, בית המשפט המחוזי קיבל את עמדת המדינה וקבע כי אין די בפיקוח אלקטרוני כדי לאיין את מסוכנותו של העורר משום שאם יפר את תנאי מעצרו הוא עלול לבצע עבירות נוספות בטרם יילכד.

6. בהמשך לכך, העורר הגיש בקשה נוספת לעיון חוזר שבה הציע "לחזק" את הפיקוח של הדודה בכך שיפקחו לצידה באותן שעות גם האם ובן הדוד שנפסלו כמפקחים עצמאיים. בהחלטה מושא ערר זה, מיום 26.1.2016, קבע בית המשפט המחוזי כי אין מקום לקבל את הבקשה, מאחר שאין תועלת בהוספתם של מפקחים שאינם ראויים.

הטענות בערר

7. לטענת העורר, שגה בית המשפט המחוזי בכך שלא הורה על מעצר בית של העורר באיזוק אלקטרוני ובפיקוח הדוד והדודה, כאשר להם מתווסף הפיקוח (בשעות שבהן הדוד מצוי במקום העבודה) של האם ובן הדוד ביחד. לשיטתו, גם אם אין הם מפקחים ראויים לבדם, יש בנוכחותם כדי לסייע לדודה שהוכרה כמפקחת מתאימה, ורק בשל החשש מפני מעמסת הפיקוח שתוטל עליה נמנע בית המשפט המחוזי מלהורות על מעצר בית כאמור. בא-כוחו של העורר הוסיף והפנה לכך שלמעשה ניתן להסתייע אף בסבו של העורר כמפקח - מי שנמצא מתאים לשמש כמפקח בתסקיר המעצר הראשון.

8. בא-כוחו של העורר הדגיש כי יש לתת משקל לכך שהעורר הוא קטין ללא עבר פלילי, אשר שיתף פעולה עם המשטרה והביע נכונות לקחת חלק בהליך טיפולי של שירות המבחן. בא-כוחו של העורר אף עמד על כך שהעורר חזר בו מתכניתו הרצחנית בטרם הוציאה אל הפועל. עוד טען בא-כוחו של העורר כי ההליכים המשפטיים בתיק העיקרי עלולים להימשך תקופה ארוכה.

9. המדינה טענה כי דין הערר להידחות, מאחר שלשיטתה שום חלופה לא תסכון כאשר מובאת בחשבון המסוכנות העולה מכתב האישום. המדינה הדגישה כי עבירות דקירה מן הסוג שמיוחס לעורר יכולות להתבצע בכל מקום, אף ללא תכנון משמעותי מבעוד מועד, ולכן שחרורו של העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני עלול ליצור סכנה שאין לה מענה. התראה של מערכת הפיקוח האלקטרוני אינה יכולה לאיין את החשש הכרוך ביציאתו של העורר מן הבית, כך נטען, על מנת לדקור יהודים. בהקשר זה המדינה הפנתה להחלטה בעניין הנאשם האחר מיום 14.12.2015, שבה נדחתה הבקשה לשחררו למעצר בית, בין היתר מטעם זה (בש"פ 8400/15, השופט ס' ג'ובראן, בפסקה 13). לבסוף, המדינה טענה כי אינה צופה שההליכים המשפטיים בתיק העיקרי יימשכו זמן רב.

10. בתשובה, ציין בא-כוח העורר כי האפשרות של מעצר בית נפסלה בעניינו של הנאשם הנוסף לאחר שלא הוצע בעניינו הסדר פיקוח מתאים, ועל כן יש לאבחן את עניינו של העורר ממנו (בהפניה לבש"פ 8400/15 לעיל, בפסקה 12).

דיון והכרעה

11. לאחר ששקלתי את הדברים, ולא בלי התלבטות, אני מורה על קבלת הערר במובן זה שעניינו של העורר ייבחן פעם נוספת על-ידי בית המשפט המחוזי בהתייחס לאפשרות שסבו של העורר ישמש מפקח נוסף בבית הדוד והדודה כ"גיבוי" לדודה שנמצאה מתאימה.

12. לא ניתן להפריז בחומרת העבירות המיוחסות לעורר. העורר קשר לרצוח יהודי אך בשל היותו יהודי, הצטייד בסכין ובכפפות לשם כך, והמתין לשעת כושר על-מנת להוציא לפועל את תוכניתו. מעשים אלו מלמדים על מסוכנותו הגבוהה של העורר, במיוחד בשים לב לכך שהם נעשו על רקע אידיאולוגי וכוונת כלפי עוברי אורח תמימים (ראו: בש"פ 8658/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (27.12.2015)).

13. יחד עם זאת, העובדות המתוארות בכתב האישום מתייחסות לכך שהתוכנית הזדונית לא יצאה לפועל בשל עכבות שהיו לעורר ולנאשם הנוסף מפני מימושה. בנוסף, מדובר בקטין המגיע מרקע קשה, אשר המעצר שבו הוא שרוי זה מספר חודשים יכול היה לשמש כגורם מרתיע עבורו. עובדות אלו מתווספות לגישה הכללית בדבר הענקת משקל רב לשיקולי שיקום בעניינם של קטינים. על כן, ראוי למצות את הבדיקה בדבר האפשרות לאיין את מסוכנותו שלא על דרך של מעצר מאחורי סורג וברח (ראו: סעיף 10א לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971; בש"פ 8308/14 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 7 (9.12.2014)).

14. התמונה המצטיירת היא זו: התסקיר הראשון התייחס לפיקוח על-ידי הסבא כמרכיב אפשרי. התסקיר השני התייחס רק לדוד ולדודה. בית המשפט המחוזי לא התייחס לאפשרות של שילוב בין מרכיבי פיקוח אלה, ואף בפני לא נמצאים הפרטים המלאים הנוגעים לאפשרות הפיקוח על-ידי הסבא. אין באפשרותי אפוא להחליט בעניין ללא בדיקה נוספת, בעיקר בשים לב למסוכנות הברורה העולה מכתב האישום. על כן, הערר מתקבל במובן זה שאני מורה על הזמנת תסקיר משלים שיבחן את האפשרות להורות על מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני ובפיקוח הדודים עם "גיבוי" של הסבא כמפקח נוסף. התסקיר יוגש לבית המשפט המחוזי עד ליום 3.3.2016.

15. סוף דבר: הערר מתקבל כאמור בפסקה 14 לעיל.

ניתנה היום, ב' באדר א' התשע"ו (11.2.2016).

ש ו פ ט ת